

گاهنامه

نقد کتاب کودک

دفتر نهم (بهار ۱۴۰۱)

به کوشش گروه نویسندگان

عنوان و نام پدیدآور	: گاهنامه نقد کتاب کودک - دفتر نهم / به کوشش گروه نویسندگان
مشخصات نشر	: تهران، آرون، ۱۴۰۱
مشخصات ظاهری	: ۲۶۰ ص
شابک	: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۳۱۷ - ۰۲۵ - ۶
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: ادبیات کودکان و نوجوانان (فارسی) - ایران - تاریخ و نقد
موضوع	: Children's Literature, Persian - Iran - History and criticism
موضوع	: ادبیات کودکان و نوجوانان - کتاب‌های نقدشده - داستان‌های کودکان
موضوع	: Children's Literature - Book reviews - Children's stories
شناسه افزوده	: شیرازی، مریم، ۱۳۵۱، ویراستار
رده‌بندی کنگره	: ۲۵ ک ۲ / ف ۱۰۰۹ PN
رده‌بندی دیوبی	: ۸۰۹ / ۸۹۲۸۲
شماره کتابخانه ملی	: ۶۲۲۹۱۱۷

گاهنامه‌ی نقد کتاب کودک - دفتر نهم (بهار ۱۴۰۱)

به کوشش: گروه نویسندگان

ویراستار: مریم شیرازی

ناشر: انتشارات آرون

چاپ اول: ۱۴۰۱

چاپ‌صدف: ۵۰ نسخه

۸۵,۰۰۰ تومان

نشانی: میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان وحید نظری

نرسیده به خیابان منیری جاوید، پلاک ۱۰۵، واحد ۳، تلفن: ۵۱-۶۶۹۶۲۸۵۰

ایمیل: Arvannashr@yahoo.com وبسایت: www.Arvannashr.ir

مطالب خود را برای گاهنامه نقد به kashefi.ali@gmail.com ارسال کنید.

شابک ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۳۱۷ - ۰۲۵ - ۶

بسمه تعالی

فهرست مطالب

۹	 اشاره
۹	 در اهمیت نقد/ مریم شیرازی
۱۳	 یادداشت
۱۳	 پرسشی که این بار باید معکوس شود/ باشار هدایی
۱۵	 مخاطبان کودک و نوجوان را از داشتن رسانه بیخروم نکنیم/ انجمن صنفی نویسندگان کودک و نوجوان در انتقاد از تعطیلی نشریه‌ی دوچرخه
۱۷	 ادبیات دینی: از نظر تا عمل/ رفیع افتخار
۱۹	 ادبیات کودک ایران
۱۹	 ادبیات کودک ایران در سالی که گذشت/ سید علی کاشفی خوانساری
۳۰	 نقد ادبیات تألیفی
۳۰	 نقش نشانه‌شناسی اجتماعی در رمان نوجوان (بررسی موردی)/ سمیه آورند، نیما خادمی
۴۵	 نقد کتاب پیش/ از بستن چمدان نوشته‌ی مینو کریم‌زاده/ زهره بصیری
۵۱	 بررسی نمودهای پست مدرنیسم در کتاب موزی که می‌خندید از حمیدرضا شاه‌آبادی/ الهام جان‌نثاری
۶۲	 نقد داستان نقطه‌ی سرراهی/ شیدا قوام‌پوری
۶۸	 نقدی بر داستان لانه‌ی پرسیاه و بایسته‌های مصونیت فکری و رفتاری کودکان در هفت سال دوم/ زینب موسوی
۷۶	 بافتی از تخیل - نقد و بررسی فرمانده پت پت و قوی نامه‌بر/ سندی مؤمنی

- نقد ادبیات ترجمه ۸۷
- رویاری با بحران سوگ در وحشی، اثر دیوید آلموند/ لایلا خیامی ۸۷
- نقدی بر داستان *الفی/تکینزا* نسیمه سقائیان ۹۶
- پوشش ضعف ترجمه با جلدهای رنگارنگ: نگاهی به ترجمه ای از *رمان الیور توئیست* / رامین جهان پور ۱۰۷
- نقد ادبیات دینی ۱۱۱
- اولین آشنایی با خداوند در ساحت طبیعت - با مجموعه کتاب های *چه مهربان است خدا!* / زهره حیدری شاهی سرایی ۱۱۱
- نقد ادبیات غیرداستانی ۱۱۹
- نظری بر قرار با ستاره ۵: فروغ فرخزاد/ ناهید معتمدی ۱۱۹
- نقد ادبیات غیرهمزبانان ۱۲۳
- بهار در شعر شاعران کودک و نوجوان *تاجیکستان* / زیبا علی خانی ۱۲۳
- نقد شعر ۱۵۴
- بازتاب مضامین جنگ و صلح در شعر کودک و نوجوان دهه های ۸۰ و ۹۰ (با تأکید بر ده شاعر کودک و نوجوان) / معصومه مرادی ۱۵۴
- نقد روان‌شناسانه ۱۹۱
- بررسی دیدگاه آدلر: مسئله‌ی عقده‌ی حقارت در *رمان بابا لنگ‌درازا* / ترگس کفاش فرخند ۱۹۱
- نقد ادبیات طنز ۱۹۹
- بررسی شگردهای طنزنویسی برای کودکان و نوجوانان (قسمت نخست) / مریم شیرازی ۱۹۹
- اخبار حوزه‌ی ادبیات کودک و نوجوان - زمستان ۱۴۰۰ / زهره مسکنی ۲۱۵
- مروری بر مقاله‌ها، یادداشت‌ها و گزارش‌های منتشرشده در مطبوعات پیرامون ادبیات کودک و نوجوان (پاییز و زمستان ۱۴۰۰) / نیره سادات هاشمی ۲۵۱

اشاره

در اهمیت نقد

مریم شیرازی

نویسنده، مترجم

نهادینه کردن فرهنگ نقد کردن و نقد پذیرفتن در هر جامعه‌ای یکی از گام‌های ضروری است که صاحبان اندیشه و کارشناسان باید به آن توجه ویژه داشته باشند، چراکه نتیجه‌های مثبت فراوان آن به عرصه‌ی خاصی محدود نمی‌شوند. یکی از مهم‌ترین شاخه‌های آن نقد ادبی است که نقش انکارناپذیری در تقویت و اعتلای فرهنگ دارد. هیچ‌چیز به اندازه‌ی نقد حرفه‌ای به رفع کاستی‌های اثر ادبی و ارتقای کیفی آن کمک نمی‌کند و تردیدی نیست که این کار را باید از بنیان، یعنی ادبیات کودک و نوجوان، انجام داد.

از سوی دیگر، منتقدان واکاوی آثار ادبی را از نقطه‌نظرهای مختلفی انجام می‌دهند و تنوع دیدگاه‌ها، ظرافت و نکته‌بینی آن‌ها موجب نمایان شدن مفاهیم

پنهان در پس داستان‌ها، وسعت دید پدیدآورندگان و کمک به خلق آثار فاخرتر، خلاقانه‌تر و عمیق‌تری می‌شود. وقتی نویسنده بدانند کسانی هستند که کار او را موشکافانه و از جنبه‌های گوناگون بررسی و نظر خود را با هدف بهبود کیفیت آن بیان می‌کنند، با دقت و توجه بیشتری به نوشتن ادامه می‌دهد و فعالیتش خروجی بهتری خواهد داشت.

گذشته از این، نقد ادبی تأثیر قابل‌توجهی بر ترویج فرهنگ کتاب‌خوانی دارد. این منتقدان هستند که باعث می‌شوند کتاب‌های قابل‌تأمل کمتر دیده‌شده به چشم بیایند و خوانده شوند. همچنین، با توجه به زیاد بودن حجم و نبود فرصت، امکان و شاید حوصله برای مطالعه‌ی همه‌ی آثار چاپ‌شده می‌توان به نقد آن‌ها مراجعه کرد و ضمن آشنا شدن با خلاصه‌ای از داستان و مطالعه‌ی نظر منتقد، درباره‌ی انتخاب تصمیم گرفت و، به بیانی، گزیده‌خوانی کرد.

شاید ذکر مثالی در این زمینه خالی از لطف نباشد. به‌تازگی دوستی با هدف کاهش رنج و خشم شدید کودک هست ساله‌ای که پدرش را بر اثر ابتلا به بیماری کووید - نوزده از دست داده از نگارنده درخواست کمک کرد. علاوه‌بر پیشنهادها درخور توجه و بسیار تخصصی چند مروج برجسته‌ی کتاب، مراجعه به نقدهای منتشرشده در شماره‌های قبلی و فعلی گاهنامه‌ی نقد کتاب کودک به معرفی کتاب‌های مناسب کمک خیلی زیادی کرد.

ولی، متأسفانه، تعداد منابعی که در کشور ما به‌صورت حرفه‌ای به مقوله‌ی نقد ادبیات کودک می‌پردازند نه تنها چندان زیاد نیست، بلکه روزبه‌روز کاهش می‌یابد و به دلایل مختلف، از جمله مالی، انتشار نسخه‌های چاپی‌شان متوقف می‌شود. در حال حاضر گاهنامه‌ی نقد کتاب کودک تنها منبع چاپی است که با وجود نبود حمایت مالی زیر نظر یار نام‌آشنای ادبیات کودک و نوجوان، سید علی کاشفی خوانساری، و با تلاش جمعی از اهالی قلم، استادان دانشگاه، منتقدان، نویسندگان، مترجمان، ویراستاران و دلسوزان ادبیات منتشر می‌شود.

یکی از بخش‌های مهم گاهنامه به بررسی آثار تألیفی اختصاص دارد که از نقدهای خیلی حرفه‌ای تا بیان دیدگاه‌های شخصی در آن گنجانده می‌شود. منتقدان آثار ترجمه‌شده را هم از نظر دور نمی‌دارند و به همین دلیل در بخش مهم دیگر

گاهنامه به نقد کارهای نویسندگان خارجی پرداخته می‌شود. نگاهی به مهم‌ترین بیانیه‌هایی که در واکنش به وقایع اجتماعی و سیاسی و ... مؤثر بر زندگی کودکان و نوجوانان صادر می‌شوند جای خود را دارد. قسمت بعدی شامل مهم‌ترین اخبار مربوط به ادبیات کودک و نوجوان است. شکی نیست که آگاهی از برگزاری همایش‌ها، نشست‌های تخصصی، جایزه‌های ادبی، راه‌یابی اهالی ادبیات به فهرست نامزدهای جایزه‌های جهانی و همه‌ی آنچه که به‌نوعی با این حوزه ارتباط دارد مایه‌ی دل‌گرمی تمامی دست‌اندرکاران است. نگاهی به آثار منتشرشده در حوزه‌ی کودک و نوجوان هم از اهمیت خاصی برخوردار است و به این دلیل در بخش پایانی گاهنامه می‌توان نگاهی فهرست‌وار به کتاب‌ها، جستارها و مقاله‌ها در این زمینه داشت.

مسئولان گاهنامه لازم می‌دانند مراتب قدردانی خود را خدمت یاران همیشگی و نیز انتشارات محترم آروَن که زحمت چاپ آن را متقبل شده اعلام کنند. امیدواریم در ادامه‌ی مسیر همراهی خود را از آن دریغ نکنند.

نویسندگان و ناشرانی که مایل‌اند آثارشان مورد بررسی کارشناسان قرار بگیرند می‌توانند نسخه‌های چاپی یا پی. دی. اف. آن‌ها را برای گاهنامه ارسال کنند.

امید که نهادهای ذیربط با حمایت خود امکان ادامه‌ی حیات گاهنامه را فراهم

سازند.